

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy M. G. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. G. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 6 czerwca 2016 r., nr (...)

1. oddala odwołania;

2. zasądza od odwołujących M. G. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwoty po 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 czerwca 2016 r., nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1 art. 6 ust.1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art.11 ust 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, późn. zm.) w związku z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121) oraz art. 22 § 1 i art. 300 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r., poz. 1502), stwierdził, że M. G. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u emerytalnemu, rentowym, chorobowemu od dnia 8 grudnia 2015 r.

W uzasadnieniu podjętej decyzji organ rentowy wskazał, że po przeprowadzeniu u płatnika składek postępowania wyjaśniającego wywołanego budzącym wątpliwości zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych M. G., ustalił na podstawie dostarczonych przez strony wyjaśnień, że ubezpieczona została zatrudniona na podstawie umowy o pracę, na czas nieokreślony, na stanowisku (...) w pełnym wymiarze czasu pracy. Nadzór nad wykonywaną pracą przez ww. miał sprawować prezes zarządu – T. G., który przed zatrudnieniem M. G., jak i w czasie jej nieobecności, wykonuje obowiązki ww. Czas pracy odwołującej nie był ewidencjonowany, gdyż nie miała normowanego czasu pracy. Strony do pisemnych wyjaśnień dołączyły kserokopie: umowy o pracę, zakresu obowiązków, orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy, oświadczenia pracownika o przeszkoleniu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, kosztorysów płac, wydruki korespondencji mailowej, wydruki z rachunku bankowego dotyczące wykonania przelewu wynagrodzenia oraz dokumentu ZUS ZUA – z którego wynika, że płatnik składek

wykazał następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: za grudzień 2015 r. – 6.954,55 zł, za styczeń 2016 r. – 3.683,33 zł, za luty, marzec, kwiecień 2016 r. – 0 zł. Na potrzeby prowadzonego postępowania organ rentowy wezwał dwie osoby zgłoszone do ubezpieczeń przez wskazanego płatnika, do udzielenia wyjaśnień w sprawie. Jedna z osób wskazała, że M. G. jest dyrektorem działu (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych w swojej decyzji wskazał, że w toku postępowania strony nie przedstawiły dowodów potwierdzających faktyczne zatrudnienie w ramach stosunku pracy. Materiał zgromadzony w sprawie, wskazuje, że M. G. wykonywała pewne czynności dla spółki, jednak w ocenie organu rentowego, nie były one wykonywane w ramach stosunku pracy. Istotne jest, że M. G. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w krótkim czasie przed powstaniem niezdolności do pracy. Drugi wspólnik nie jest zgłoszony do ubezpieczeń z tego tytułu, pomimo wykonywania tych samych czynności. Wynagrodzenie przyjęte przez strony w umowie o pracę jest znacząco wyższe od wynagrodzenia pozostałych osób świadczących pracę dla wskazanego płatnika.

W ocenie organu rentowego przedstawione powyżej okoliczności dają zatem podstawy do stwierdzenia, że przedmiotowa umowa o pracę została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p. – jedynie w celu uzyskania wysokich świadczeń z FUS. Jednocześnie, powołując się na utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że samo zawarcie umowy o pracę nie przesądza o objęciu ubezpieczeniem społecznym. Organ rentowy może bowiem uznać, że umowa ta była fikcyjna, gdy pracownik otrzymuje zbyt wysokie wynagrodzenie, a w krótkim czasie od jej zawarcia udaje się na zwolnienie lekarskie. Z tego względu organ rentowy uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu (decyzja z dnia 6 czerwca 2016 r., k.49-50 a.r.).

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła za pośrednictwem organu rentowego do tutejszego Sądu odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 6 czerwca 2016 r., nr: (...), stwierdzającej, że od 8 grudnia 2015 r. M. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

W uzasadnieniu odwołania spółka zaskarżonej decyzji zarzuciła:

1. sprzeczność istotnych ustaleń organu rentowego z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że odwołujący nie przedstawił dowodów potwierdzających świadczenie pracy przez M. G. w sytuacji, gdy (...) Sp. z o.o. przedstawiła umowę o pracę z M. G., zakres obowiązków, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pracy, oświadczenie pracownika o przeszkoleniu bhp, wydruk korespondencji mailowej, wydruki z rachunku bankowego, a prezes odwołując się spółki złożył wyjaśnienia, co jednoznacznie wskazywało, że M. G. świadczyła pracę na rzecz odwołującego się;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, który polega na przyjęciu przez ZUS, że

a. art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego (K.c.) w związku z art. 300 Kodeksu pracy (K.p.) poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że umowa o pracę z zainteresowaną została zawarta dla pozorów w sytuacji, gdy prawidłowo ustalony stan faktyczny nie daje podstawy do zastosowania wspomnianych norm prawa materialnego;

b. art. 58 § 2 K.c. w związku z art. 300 K.p. poprzez jego błędną wykładnię, która polega na przyjęciu, że zawarcie umowy o pracę w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Ponadto odwołująca spółka wniosła o dopuszczenie dowodu z dokumentów, w postaci: 3 ofert przygotowanych przez zainteresowaną; korespondencji mailowej z grudnia 2015 roku; na okoliczność, że M. G. świadczyła pracę na rzecz (...) Sp. z o.o.

Wniosła również o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków: M. G. na okoliczność, że rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz (...) Sp. z o.o. okresie grudzień 2015 – styczeń 2016; oraz A. S. i K. S., na okoliczność, że M. G. świadczyła pracę w spółce (...) Sp. z o.o. a także, że gdy zainteresowana stała się niezdolna do pracy to część obowiązków przejęli ww. pracownicy. Ponadto J. K. i T. L. na okoliczność, że M. G. świadczyła pracę na rzecz spółki (...) Sp. z o.o.

Jednocześnie odwołująca spółka wniosła o dopuszczenie dowodu z przesłuchania za spółkę (płatnika) jej prezesa zarządu T. G. okoliczność, że ubezpieczona świadczyła pracę na w spółce (...) Sp. z o.o., a po tym jak ubezpieczona stała się niezdolna do pracy w wyniku ciąży, konieczne stało się przejęcie jej zadań przez inne osoby (pracowników).

Natomiast w razie przekazania odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie, VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 6 czerwca 2016 roku, nr (...) w całości poprzez stwierdzenie, że M. G. podlega ubezpieczeniom społecznym pracowników (emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu) z tytułu zatrudnienia w spółce (...) Sp. z o.o. od dnia 8 grudnia 2015 roku;
2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (odwołanie płatnika składek sygn. akt VII U 1197/17 k. 2-4 a.s.).

M. G. w dniu 27 lipca 2016 r. złożyła za pośrednictwem organu rentowego do tut. Sądu odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 6 czerwca 2016 r., nr: (...), stwierdzającej, że od dnia 8 grudnia 2015 r. nie podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Zaskarżonej decyzji odwołująca zarzuciła zupełną dowolność w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w konsekwencji przyjęcie, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., w sytuacji gdy w toku postępowania wyjaśniającego płatnik składek przedstawił umowę o pracę, zakres obowiązków, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pracy, oświadczenie pracownika o przeszkoleniu BHP, wydruki korespondencji mailowej, wydruki z rachunku bankowego, a prezes ww. spółki złożył wyjaśnienia, co jednoznacznie wskazywało, że ubezpieczona świadczyła pracę na rzecz płatnika składek. Dodatkowo odwołująca wskazała, że niezrozumiałym jest dla niej podnoszenie przez ZUS, że jej mąż, T. G. jako drugi wspólnik nie jest zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia. Ponadto ubezpieczona wniosła o dopuszczenie dowodu z przesłuchania jej osoby oraz T. G., prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na okoliczność, że odwołująca świadczyła pracę w ww. spółce, a po tym jak stała się niezdolna do pracy w wyniku ciąży, konieczne stało się jej przejęcie jej zadań przez inne osoby

Odwołująca wniosła również o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą z odwołania od decyzji nr (...) złożonym przez płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, na zasadzie art. 219 k.p.c. (odwołanie M. G., k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Organ rentowy, prezentując argumentację tożsamą jak w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji podkreślił, że brak jest jakichkolwiek miarodajnych dokumentów, które mogłyby wskazywać na fakt świadczenia przez odwołującą pracy na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy dodatkowo wskazał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala uznać, że ubezpieczona wykonywała pewne czynności na rzecz spółki, jednakże nie były one wykonywane w ramach stosunku pracy. Ponadto nie bez znaczenia pozostaje także fakt, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę w bardzo krótkim czasie przed powstaniem niezdolności do pracy, jednocześnie drugi wspólnik nie jest zgłoszony do ubezpieczeń z tytułu umowy o pracę, pomimo wykonywania tych samych czynności.

Analiza obowiązków powierzonych odwołującej w stosunku do wysokości wynagrodzenia i czasu pracy prowadzi do wniosku, że ustalona przez strony stosunku pracy kwota wynagrodzenia nie była przypadkowa i miała na celu

świadome osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tegoż systemu.

Na uwagę zasługują także wykazane przez płatnika podstawy wymiaru składek za grudzień 2015 r. w odniesieniu do pozostałych pracowników spółki:

- A. S. - 437,50 zł (pierwszy raport jest 0,00zł, więc jest przesunięcie, raporty za 01/2015 - 210,00 zł, 02-11/2015 r. 218,75 zł),
- E. L. - 437,50 zł (pierwszy raport jest 0,00zł, więc jest przesunięcie, raporty za 01 i 02/2015- 210,00 zł, 03-11/2015 r. 218,75 zł),
- M. G. - 6.954,55 zł (żona Prezesa i wspólniczka),
- M. D. - 437,50 zł (pierwszy raport jest 0,00zł, więc jest przesunięcie, raporty za rok 2015- 0,00 zł, 07-11/2015 r. 218,75 zł),
- K. D. - 437,50 zł.

Powyższe w sposób bezsporny obrazuje, że wynagrodzenie Odwołującej kształtuje się na poziomie kilkunastokrotnie wyższym niż wynagrodzenia pozostałych pracowników zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych przez płatnika.

Reasumując, brak dowodów na faktyczne świadczenie pracy w ramach stosunku pracy, zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych na miesiąc przed powstaniem niezdolności do pracy, brak zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych drugiego wspólnika spółki, pomimo wykonywania, przezeń tych samych czynności co ubezpieczona w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania świadczenia, nie faktycznego świadczenia pracy w ramach stosunku pracy. W związku z powyższym decyzją z dnia 6 czerwca 2016 r., nr: (...) Zakład Ubezpieczeń, stwierdził, że M. G. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 8 grudnia 2015r.

Dodatkowo organ rentowy wskazał, że w dniu 15 lipca 2016r. wpłynęło odwołanie płatnika składek od w/w decyzji wraz wnioskiem o dopuszczenie dowodu z załączonych do odwołania dokumentów w postaci 3 ofert przygotowanych przez ubezpieczoną oraz korespondencji mailowej z grudnia 2015 r., na okoliczność świadczenia pracy przez odwołującą. Konstatając płatnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że ubezpieczona podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek od dnia 8 grudnia 2015 r.

Natomiast w dniu 27 lipca 2016 r. wpłynęło odwołanie ubezpieczonej od w/w decyzji ZUS, w którym wniosła ona o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 8 grudnia 2015 r.. u płatnika składek. Jednocześnie odwołująca wniosła o połączenie i wspólne rozpoznanie spraw z odwołania płatnika składek i ubezpieczonej.

W ocenie organu rentowego okoliczności sprawy stanowią podstawę do uznania, że umowa o pracę, zawarta przez odwołującą, jest nieważna. W myśli art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego, czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, że na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z art. 83 § 1 nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Tym samym uzasadnione jest przyjęcie, że doszło w tym przypadku do naruszenia zasad współzycia społecznego, oraz pozorności umowy o pracę między stronami, bowiem zgłoszenie do ubezpieczeń miało na celu jedynie uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (odpowiedź na odwołanie k. 11-14 a.s.).

Sąd Okręgowy na podstawie art. 219 k.p.c., połączył sprawę o sygn. akt VII U 1197/16 ze sprawą VII U 1196/16 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod sygn. akt 1196/16 (zarządzenie z dnia 16 sierpnia 2016 r. k. 17 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. G., w okresie od 2002 r. do 2005r. ukończyła studia licencjackie na (...) Szkole Wyższej (...) w W. w zakresie nauk społecznych w specjalności pedagogika resocjalizacyjna, w okresie od 2006 r. do 2007 r. ukończyła zarządzanie i marketing w Wyższej Szkole (...) w W., w okresie od 2009 r. do 2011 r. ubezpieczona ukończyła pedagogikę resocjalizacyjną na (...). Odwołująca legitymuje się certyfikatem ukończenia kursu „(...) certyfikatem „(...) w (...) Centrum (...) oraz „(...)”.

W okresie od grudnia 2006 r. do kwietnia 2007 r. M. G. świadczyła pracę na rzecz (...) Sp. z o.o., w okresie od kwietnia 2007 r. do czerwca 2008 r. była zatrudniona w (...), w okresie od stycznia do maja 2009 r. wykonywała pracę na rzecz (...) jako (...) w okresie od maja 2009 r. do sierpnia 2011 r. wykonywała pracę w Grupa (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. W okresie od marca 2012 r. do grudnia 2012 r. odwołująca zawarła umowę ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na czas nieokreślony, na stanowisku (...), za wynagrodzeniem 375,00 zł stawki płacy zasadniczej brutto. Jednak z uwagi na fakt, że odwołująca założyła własną działalność gospodarczą, a także z uwagi na psujące się relacje ze współnikiem umowa została rozwiązana (świadczenia pracy oraz umowy o pracę znajdujące się w aktach sprawy k. 61-69 a.s., Curriculum Vitae k. 70-71 a.s. zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s.).

W grudniu 2011 r. M. G. wraz z mężem T. G. zawiązali spółkę pod nazwą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Przedmiotem działalności spółki jest działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych. Na początku działalności jedynymi właścicielami spółki był T. i M. G.. W późniejszym okresie część udziałów objął K. D.. W 2015 r. T. G. odkupił od K. D. ww. udziały. Początkowo prezesem spółki był T. G., natomiast wiceprezesem jego żona M. G., jednak w roku 2015 ubezpieczona została odwołana z funkcji wiceprezesa. Ostatecznie współnikami spółki pozostali M. G. i T. G.. Prezes spółki zajmował się sprawami organizacyjnymi tj. administrowaniem, zdobywaniem nowych klientów, a także księgowością. M. G. zajmowała się zawsze działem obsługi klienta. W pierwszym okresie działalności spółki, odwołująca budowała ww. dział, zatrudniała ludzi, uczyła ich. W kolejnym okresie zaczęła prowadzić najważniejsze projekty oraz dbała o jakość wykonywanych usług. Spółka zatrudniała kilkunastu pracowników z wynagrodzeniem w szczególności: A. S. - 437,50 zł, E. L. - 437,50 zł, M. D. - 437,50 zł, K. D. - 437,50 zł (zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s., centralna informacja krajowego rejestru sądowego k. 9-11 a.r.).

Z uwagi na złe relacje ze współnikiem K. D., odwołująca w styczniu 2013 r. założyła własną działalność gospodarczą (zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s.).

M. G. w dniu 7 grudnia 2015 r. zawarła ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę o pracę na czas nieokreślony. Strony umowy ustaliły, że ubezpieczona począwszy od dnia 7 grudnia 2015 r. obejmie stanowisko (...) w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 8.500,00zł brutto. W dniu zawarcia umowy odwołująca przeszła szkolenie BHP oraz dostarczyła orzeczenie lekarskie wskazujące na brak przeciwwskazań do podjęcia pracy. W chwili podpisywania przedmiotowej umowy, M. G. była w ciąży, czego płatnik składek miał świadomość (zakres obowiązków pracownika k. 31 a.r., umowa o pracę k. 32 a.r., oświadczenie o odbyciu szkolenia bhp k. 29 a.r., orzeczenie lekarskie k. 30 a.r., zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s., karta ciąży k. 80-83 a.s.).

W dniu 8 grudnia 2015 r. M. G. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. z tytułu zawartej umowy o pracę (zgłoszenie do ubezpieczeń k. 35 a.r.).

W ramach zatrudnienia na stanowisku (...), odwołująca miała zajmować się tym wszystkim czym zajmowała się dotychczas tj. przygotowaniem ofert handlowych dla klientów przedsiębiorstwa, koordynowaniem działań związanych

z realizacją projektów firmy, raportowaniem i prezentacją wyników działań, kontrolą pracowników i poddostawców przedsiębiorstwa, kontrolną jakości wykonywanych projektów, budowaniem relacji z klientami firmy, kontrolą płatności za wykonywanie usług, nadzorem nad pracownikami. W związku z podpisaniem przez M. G. formalnej umowy o pracę, nie zmieniło się nic w zakresie wykonywanych przez nią dotychczas obowiązków względem spółki. Żadnej zmiany nie odczuli też podlegli jej pracownicy ani klienci spółki. O tym że M. G. miała być od tej chwili rzekomo pracownikiem spółki wiedzieli: ona sama oraz jej mąż, który umowę o pracę w imieniu spółki podpisał (zakres obowiązków pracowników, zeznania świadka K. S. k.120-122 a.s., zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s.).

K. G., miała nienormowany czas pracy, nikt też nie sprawował nadzoru nad wykonywaną przez nią pracą. Wykonywanie przez M. G. czynności odbywało się tak jak dotychczas w ramach ustalonego dużo wcześniej podziału czynności i odpowiedzialności w spółce. Wynagrodzenie było wypłacane na rzecz odwołującej w formie przelewów bankowych na wskazanych przez nią numer rachunku bankowego. Formalnie natomiast przełożonym M. G. miał być jej mąż (dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych ubezpieczonej, potwierdzenie wykonania przelewu bankowego, k. 18 a.r.).

W dniu 15 stycznia 2016 r., tj. po miesiącu od podpisania umowy o pracę, M. G. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży (dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej).

Na przełomie grudnia 2015 r. i stycznia 2016 r. M. G. była fizycznie obecna w firmie oraz pozostawała w ciągłym kontakcie telefonicznym oraz mailowym z pracownikami spółki. Nadal prowadziła spotkania z klientami spółki. Natomiast po faktycznym przejściu na zwolnienie lekarskie, żaden pracownik spółki nie przejął jej obowiązków, ona sama natomiast pozostawała w regularnym kontakcie z podległymi jej pracownikami (zeznania świadka K. S. k. 120-122 a.s, zeznania świadka Ł. J. k. 122-123 a.s.).

W 2016 r. powstały dwie nowe spółki, w tym spółka (...) Sp. z o.o., której właścicielem jest odwołująca M. G. (zeznania odwołującej k. 125-126 a.s., zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s)

W październiku 2016 r. T. G. oraz M. G. sprzedali swoje udziały w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. A. B., który aktualnie jest 100 % udziałowcem spółki i prezesem zarządu (zeznania świadka T. G. k. 123-125 a.s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez M. G. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W oparciu o wyniki przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz w świetle zgromadzonych dowodów, organ rentowy uznał, że umowa o pracę na podstawie, której zainteresowana została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez ww. płatnika składek została zawarta w celu uzyskania świadczeń, a nie faktycznego wykonywania pracy. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, płatnik składek nie przedstawił wymiernych dowodów potwierdzających faktyczne zatrudnienie M. G.. Materiał zgromadzony w sprawie wskazuje, że M. G. wykonywała pewne czynności dla spółki, jednak w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie były one wykonywane w ramach stosunku pracy. Istotne jest, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w krótkim czasie przed powstaniem niezdolności do pracy. Drugi wspólnik nie jest zgłoszony do ubezpieczeń z tego tytułu pomimo wykonywania tych samych czynności. Wynagrodzenie przyjęte przez strony w umowie o pracę jest znacząco wyższe od wynagrodzenia pozostałych osób świadczących prace dla wskazanego płatnika (decyzja z dnia 6 czerwca 2016 r. nr: (...) k. 49-50 a.r.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz M. G. złożyli odwołania do tutejszego Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie M. G., k. 2-4 a.s., odwołanie płatnika składek akta sygn. VII U 1197/16 k. 2-4 a.s.).

Sąd postanowił oddalić wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości oraz ginekologii. W ocenie Sądu dopuszczenie tych dowodów nie było konieczne do prawidłowego

rozstrzygnięcia sprawy, z uwagi na fakt, że zarówno świadkowie, w tym były prezes odwołującej spółki jak i sama odwołująca M. G. dokładnie przedstawili charakter wykonywania przez odwołującą M. G. czynności na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w ramach, a także innych związków odwołującej z przedmiotową spółką.

Przedmiotem dowodu są fakty o istotnym znaczeniu dla sprawy. Nie jest więc uchybieniem procesowym pominięcie dalszych dowodów, gdy w świetle zebranego materiału okoliczności istotne stały się między stronami niesporne, a dalsze dowody miałyby jedynie służyć naświetleniu okoliczności towarzyszących, nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (zob. wyr. SN z 27.8.1970 r., II CR 377/70, Legalis). Co więcej, zgłoszenie dowodów dotyczące ustalenia faktów nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy należy uznać za działanie zmierzające jedynie do zwłoki postępowania (art. 217 § 3 KPC) (zob. wyr. SN z 13.2.1997 r., I PKN 71/96, OSNP 1997, Nr 19, poz. 377).

Ocena, czy określone fakty mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, zależy nie tylko od tego, jakie to są fakty, lecz także – a nawet w pierwszej kolejności – od tego, jak sformułowana i rozumiana jest norma prawna, która w rozstrzyganej sprawie została zastosowana. Każdy stan faktyczny jest bowiem oceniany w aspekcie określonego przepisu prawa materialnego, które to prawo wyznacza zakres koniecznych ustaleń faktycznych, jakie powinny być w sprawie poczynione i jednocześnie przepisy prawa materialnego mają rozstrzygające znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu, mają wpływ na treść orzeczenia (zob. wyr. SN z 26.7.2000 r., I CKN 975/98, Legalis).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych M. G. oraz w oparciu o zeznania świadków K. S., J. K. i Ł. J. oraz byłego prezesa odwołującej spółki i jednocześnie męża odwołującej T. G..

Powołane przez Sąd Okręgowy dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów, należało uznać za mające wysoki walor dowodowy, a przez to mogące stanowić podstawę do czynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Świadek K. S., J. K. i Ł. J. zeznawali na okoliczność potwierdzenia wykonywania przez odwołującą M. G. pracy, na rzecz odwołującej spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w ramach stosunku pracy, a także innych związków odwołującej z przedmiotową spółką. Złożone przez nich zeznania zostały ocenione przez Sąd jako wiarygodne, ponieważ w ich treści nie było rozbieżności.

Podobnie Sąd Okręgowy ocenił zeznania świadka T. G. oraz odwołującej M. G., którzy w sposób nie budzący wątpliwości opisali okoliczności związane z zawarciem przedmiotowej umowy o pracę, jej charakterem oraz wyjaśnili prawdziwą przyczynę zawarcia umowy, a mianowicie fakt, że ubezpieczona podpisując umowę o pracę była już w ciąży, z racji tego głównym powodem zawarcia ww. umowy była chęć zapewnienia środków finansowych z funduszu ubezpieczeń społecznych dla odwołującej w trakcie zwolnienia lekarskiego i urlopu macierzyńskiego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania M. G. oraz płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział W. z dnia 6 czerwca 2016 r., nr: (...) są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Jedyną kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy M. G. od dnia 8 grudnia 2015 r. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zawartej umowy o pracę z płatnikiem składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Aby kwestię tę rozstrzygnąć, należy dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią przepisów art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych pracownik objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym.

Stosownie zaś do art. 13 pkt. 1 powołanej ustawy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych spoczywa na płatniku składek (art. 36 ust. 2 ustawy), którym jest pracodawca (art. 4 pkt. 2 lit. a ustawy).

Na podstawie art. 86 ust. 2 ustawy systemowej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach przeprowadzanych kontroli może między innymi ustalać zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego oraz prawidłowość i rzetelność obliczania, potrącania i opłacania składek oraz innych składek i wpłat, do których pobierania obowiązany jest organ rentowy. Może więc badać fakt zawarcia umowy o pracę oraz jej ważność, celem stwierdzenia objęcia pracownika ubezpieczeniami społecznymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r. sygn. akt III UK 200/04).

Natomiast na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1 powołanej ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych.

Osoba kwestionująca stanowisko organu rentowego zawarte, w wydanej po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego, decyzji zobowiązana jest nie tylko do podważania trafności poczynionych przez organ rentowy ustaleń, ale również – nie ograniczając się wyłącznie do polemiki z tymi ustaleniami – winna, zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materialnie dowodowym, z których możliwym byłoby wprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych ze stanowiskiem zaprezentowanym w odwołaniu.

Tymczasem analiza całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego i to zarówno osobowego, jak i rzeczowego prowadzi do wniosku, że odwołujący zadaniu temu nie sprościli.

W tym kontekście podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu procesowym). Z kolei stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu w znaczeniu materialnym). Jeżeli zatem organ rentowy na podstawie materiałów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym zarzucił fikcję umowy o pracę i brak świadczenia pracy w ramach stosunku pracy, to w postępowaniu sądowym odwołujący winni byli wykazać, że w spornym okresie M. G. faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek w ramach stosunku pracy. W razie nie przedstawienia żadnych dowodów na potwierdzenie powyższej okoliczności, odwołujący ponosi bowiem negatywne tego konsekwencje – nie wykazuje bowiem faktów, z których wywodzi skutki prawne.

Wyniki przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego nie dają podstaw do przyjęcia, jakoby M. G. faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek na podstawie umowy o pracę w ramach stosunku pracy.

W pierwszej kolejności, wskazać należy, że faktu wykonywania pracy przez odwołującą w ramach spornej umowy nie potwierdzają przedstawione w sprawie dokumenty. Dokumenty takie, jak kwestionariusz osobowy z dnia 07 grudnia 2015 r., karta szkolenia bhp z dnia 07 grudnia 2015 r., zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy z dnia 07 grudnia 2015 r., czy też sama umowa o pracę z dnia 07 grudnia 2015 r. nie stanowią dowodu świadczenia pracy, lecz co najwyżej dowód formalnego zawarcia stosunku pracy, czego organ rentowy nie kwestionował.

Organ rentowy zakwestionowała natomiast faktyczne świadczenie pracy przez M. G. w ramach stosunku pracy. Podnosił, że strony zawarły umowę o pracę dla pozorów, jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego przez M. G. w związku z ciążą.

Zgodnie z treścią przepisu art. 83 § 1 k.c. zd. Pierwsze, oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia

innych w błąd, co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Gdy pod pozorowaną czynnością prawną nie kryje się inna czynność prawna, mamy do czynienia z tzw. pozornością zwykłą.

W judykaturze przyjmuje się przy tym, że nie jest istotne, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do zapewnienia pracy i wynagrodzenia za nią – lecz to, czy zamiar stron został w rzeczywistości zrealizowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2006 roku, II UK 202/05, z dnia 28 stycznia 2001 roku, II UKN 244/00 oraz z dnia 18 maja 2006 roku, II UK 164/05).

W tym miejscu wskazać jednocześnie należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez pracodawcę wyznaczonym, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Celem zatem i zamiarem stron umowy o pracę winna być faktyczna realizacja treści stosunku pracy w granicach zakreślonych umową, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego ze świadczenia pracy.

Według zaś art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, czyli zatrudnioną przez pracodawcę. Przyjęcie, że dochodzi do powstania stosunku pracy, niezależnie od tego, czy pracownik do pracy przystąpi, obalone jest ustaleniem, że pomimo zawarcia umowy nie nastąpiło zatrudnienie pracownika.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić trzeba – jak wskazano na wstępie – że organ rentowy słusznie zakwestionował ważność umowy o pracę z dnia 8 grudnia 2015 r., jaką zawarli odwołujący.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika bowiem, że M. G. w wyniku zawarcia stosunku pracy miała zajmować stanowisko (...) i w jego ramach nadzorować pracę działu, zatrudniać i szkolić pracowników, rozliczać z pracy podległych pracowników, kontaktować się z klientami spółki i uzgadniać z nimi wszelkie szczegóły dotyczące złożonych zamówień, a także rozliczać się przed klientami z realizacji tych zamówień.

Faktycznie natomiast M. G. wszystkie powyższe czynności wykonywała już wcześniej jako współwłaścicielka odwołującej spółki, którą razem z mężem T. G. stworzyli i prowadzili. Dokonali oni wewnętrznego podziału, które z nich za co w spółce odpowiada. Każde z nich miało własny zakres odpowiedzialności, własne kompetencje. Byli w tym niezależni, nie podlegali sobie nawzajem. Oczywiście wspólnym celem było osiągnięcie jak najlepszego wyniku finansowego spółki, co przekładało się dla nich na określone profity finansowe. Kwestia zakresu odpowiedzialności i czynności w spółce M. G. nie zmieniła się ani po dołączeniu do spółki nowego wspólnika K. D., jak i po jego odejściu ze spółki. Z punktu widzenia podległych pracowników, jak i klientów spółki nie nastąpiła żadna zmiana w związku z podpisaniem przez M. G. umowy o pracę. Dla nich zawsze była „szefową” która koordynowała pracę działu (...) i sama w całości za ten dział odpowiadała. Nie wykazane zostało również w toku procesu przez odwołujących, aby spełniony został podstawowy warunek uznania stosunku łączącego M. G. ze spółką za stosunek pracy, a mianowicie wynikający z art. 22 kodeksu pracy warunek podległości służbowej. Mąż odwołującej i jednocześnie prezes spółki, nigdy (w tym w szczególności po podpisaniu umowy o pracę z odwołującą) nie wtrącał się w sposób prowadzenia przez nią działu (...), ani z czynności tych nie rozliczał. Miała w tym zakresie całkowitą swobodę działania. Sama zatrudniała pracowników jakich chciała, sama ich szkoliła, sama odpowiadała przed klientami za wykonane zlecenia. Mąż nie wydawał jej w tym zakresie żadnych poleceń, ani nie żądał raportowania z wykonanej pracy.

Podkreślić należy, że z zeznań samej odwołującej wynika jednoznacznie, że umowa o pracę zawarta została jedynie z powodu ciąży M. G. i chęci uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Jak sama zeznała chciała mieć rok dla siebie i dziecka, bez martwienia się o finanse w tym czasie.

Konkludując stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, wszelkie zaś wywody odwołujących zawarte w uzasadnieniu odwołań uznać trzeba jedynie za polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem zawartym w zaskarżonej decyzji.

W związku z powyższy, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalił odwołania M. G. i (...) Sp z o.o. jako nieuzasadnione o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

Jednocześnie Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800) w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądził od odwołującej (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w pkt. 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)